

- שוב חנוכה: נלמד משהו חדש?
 - מי רוצה להיות מלאך?
 - יש מופתים? תתמוךד בעיקר!
 - תחליטו אם להיות משוגע
 - ערכו של מטבע
- התורה הזמנית:
 - העזות והבושה איך נכללים
 - האיך תהא הידידה לצורך עליה?
 - ערו של עשיו במאבק מתוחכם
 - מתי שור של עשיו מנצח בקרב?
 - כח של סיפור
 - קדושת אכילה: איך מתחילים?
 - הזוהת עציץ בשמיטה
- עלי מרפא
 - שערי הגליון
 - יין הונגרי
 - למעשה
 - בני היכלא
- דרכי נועם
 - טעם גן עדן
 - כוכבי אור
 - עונג הפרשה
 - חנוך לנער
 - שאל בני
 - הלכה פסוקה

גליון שבועי למבקשי התרופה והעצה לעובדא למעשה במשנת רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

כוחן של המצוות הפשוטות

כל יהודי נמצא כאן בשליחות, והשליחות מסוכנת ומבלבלת מאד. אם יזכה לעמוד בשליחותו, תהיה לו ממשלה על המלאכים. לשם כך ישנו כלי פשוט: מצוות.

אנו מזככים את הגוף הגשמי, ובכך הופכים להיות 'מלאכים', כלומר שלוחים.

ממשלה על מלאכים

לשם כך יעקב שולח לעשיו דווקא מלאכים, ומעביר לו

העולם הוא מקום בו מאמנים את הגוף להיות שליח נאמן לשולחו. הכלי לכך הם המצוות

את המסר 'עם לבן גרתי ותרתי' ג מצוות שמרת'. כלומר, איך יכול להתחיל אתי, כי אני חזק יותר מהמלאכים והם עומדים לרשותי. וכל כך למה? כי עשיתי תרתי"ג מצוות עם הגוף, בתוך המקום הכי מבלבל ומשיח - ביתו של לבן. בכך, קידשתי את הגוף, והפכתי אותו לשליח נאמן. ומשכך, אין לך שום שליטה עלי.

אין ברירה. עלינו לפגוש עולם מאד מבלבל, מלא נסיונות ומאבקים. וכאן, דווקא בתוך המקום המבלבל הזה, אנו יכולים להגיע למצב של 'ממשלה על המלאכים'. כי המלאכים הם בסך הכל שלוחים, והם עושים את תפקידם נאמנה, אבל ללא נסיונות יהודי, שעושה את שליחותו מתוך המקום של הנסיון והבלבול, הוא גבוה יותר ממלאך, ואז, הוא זוכה לשמירה על ידי המלאכים, והם עומדים לרשותו.

העולם הוא מקום בו מאמנים את הגוף, להיות שליח נאמן לשולחו. לשם כך, יש לנו כלי עוצמתי ושמו: מצוות. המצוות, שהן מעשיות לגמרי, ונעשות עם הגוף הגשמי, הם פעולות פשוטות אבל מחברות אותנו אל המקור, ומזכירים לנו את השליחות. בכך, הגוף מזדכך ומתחבר אל הנשמה, והנשמה אל אביה שבשמים, ואז, גם מלאך לא יכול לעמוד בפניך. כי שרית עם אנשים ועם אלקים ותוכל.

(ע"פ ליקוטי הלכות חושן משפט, שלוחין ה"ב)

עלי מרפא

רבי נתן מדבר אליך!

מגיע חנוכה חדש - שבו תזכה לדעת שה' איתך!

ב"ה יום ד יצאק תצ"ז

וימי חנכה ממשמשוין ובאין. ותבדאי נעשה בכל שנה ושנה ענין חנפת הבית שגלה אדוננו מורנו ורבונו זכרונו לברכה, ושקמי הסלח נא של יום הפסחים וכו'. פי הלא סוף כל סוף בודאי יבנה בית המקדש במהרה בימינו, וכל שנה ושנה נבנה מעט מעט, עד שיהיה נשלם מהרה. ועל כל בכל שנה ושנה צריך שיהיה לכל אחד מיישראל חלק בחנפת הבית. וזה זוכה פני הסלח נא של יום פסח. וגם עתה עדין צריכין להתפלל שיתקבל הסלח נא של יום פסח. פי בכל יום צריכין לשוב להשם יתברך, שיהיה בחינת קדושת יום פסח שמשמטיכין בכל השנה כלה. ונמו כן זוכין לחנפת הבית שהוא בחינת הארת בן ותלמיד להודיע לדרי מעלה ולדרי מטה גדלו ומלכותו יתברך וכו'. והעקר הוא להודיע בזה העולם השפל לכל הנמוכים מאד מאד, פי מלא כל הארץ כבודו, בבחינת הקיצו ורנו שוכני עפר וכו' וכו'. גואלד ברדער הארציקער [אחי כלבבי], אל יקוני בעיניכם דברים טראים חדשים כאלה: באמת בכל יום ובכל עת הם חדשים אצלי לגמרי, ואני יכול להסיח דעתי מלהתפלל על נפלאות האלה החדשים כאלה, ומכריחים לכל אדם מאד מאד להחיותו ולעוררו ולהקיצו ולהקימו מכל מקום שהוא וכו'. אשרינו שרבינו לשמעך כל זאת יתר מזה אי אפשר להאריך על פני השדרה. אך לא יכלתי להתאפק מלהאריך מעט דברים האלה המחזיקים הרבה. יהי רצון שיקטרו רשם בלבבכם לטובה לקיים בפשיטות באמת ובתמימות למען ייטב לכם לעד בזה ובבא לנצח.

חק ולא יעבוד

יום	יום לחודש	ליקוטי מוהר"ן תניא	ליקוטי הלכות ח"ב	משנה ברורה ח"ו	דף הומי תענית	עלים לחיוב
שבת	טז	לה:	קנד	קכג.	ח	רלו
א	יז	לו:	קנה	קכג:	ט	רלו
ב	יח	לו:	קנו	קכה:	י	רלח
ג	יט	לו:	קנו	קכד:	יא	רלט
ד	כ	לו:	קנח	קכה:	יב	רס
ה	כא	לח:	קנט	קכה:	יג	רסא
ו	כב	לח:	קס	קכז:	יד	רסב

עיון התורה הזמנית: ליקוטי מוהר"ן קמא, סימן כ"ב

דרך ישנה

זה דבר פלאי, אנחנו הרי יודעים שתלמידי הבעל שם טוב הקדוש היו מתבודדים גדולים, על החצות הם שמרו באופן נורא, וכך גם שמרו על תפילה בזמנה, והעיקר היה אצלם תפילת 'ותיקין'.

והנה, לא מדברים כלל מהבעש"ט הק' מהדברים האלה...

תתיישבו פעם ב'מולה מלכה' אצל העולם, ותדברו שם שדרך הבעש"ט הק' היתה התבודדות, אף אחד לא מדבר ולא מזכיר כלל מזה, מדברים שם כמעט רק ממופתים. הבעש"ט הוא הרי מלא ממופתים, אז כל אחד כמה שהוא זוכר יותר מעשה או מופת, זה מה שמדברים ממנו.

אבל אצל אנשי רבינו אינו כן, רבינו ג"כ מלא מופתים, אבל ביקש שנדבר רק מעצותיו הק' איך להתקרב להשי"ת, שנזכה לקיים אותם.

ענין ה'אהבה' שרבינו הרבה לדבר עליה [חיי"מ סי' תע"א], אהבת ישראל בכלל לכל היהודים, או האהבה לאלה שהולכים קצת בדרכו, היא הרי גדולה ועצומה... הרי אי אפשר לצייר את גודל האהבה שהיה לרבינו אליהם, למען זה, רבינו הקריב את האשת נעורים, ואת הבנים היקרים שהיו לו, הבנים הזכרים... ורבינו עצמו נפטר כ"כ צעיר בגלל זה, וכל זה בגלל שהוא רצה רק שהענין ישאר...

הבעש"ט הק' הוא הרי גדול ונורא, הרי מובא שהוא היה רבן של כל ישראל, הרבי של כל הרבי"ס, ועכ"ז נשכחה כליל הדרך הזו של הבעש"ט, לא מדברים כלל מהדרך הזאת, או שלועיגים או שאומרים 'אה', זה היה פעם, אבל היום זה כבר לא, היתה פעם חבריא שהיו שכיכים לכאלו עניינים, ללכת ליערות, לשדות, להתבודד, ולומר חצות, אבל לא בשבילי, לי זה לא שייך'. כזו הסתרה יש.

אבל רבינו אמר, 'לא!', זוהי הדרך הישנה, ואסור לה להשתנות, וכחו הוא גדול ונורא, להביא אותנו בעצותיו לידי קיום בפועל, שנזכה גם היום להיות ממש כשם שהיו בימי הבעש"ט הק'.

נצור לשונך הלכות לשון הרע

כשאדם נמצא בין חברים שיושבים בסעודה או באסיפה או שיעור ומתחילים לדבר שם לשה"ר, אם אינו יכול להוכיח או לשנות נושא, יש לקום ולצאת משם, כדי להנצל מאיסור שמיעת לשה"ר. אם אינו יכול, כגון במכונית באמצע נסיעה, יסתום אוזניו. ואם הוא חלש אופי ומרגיש שאינו יכול לקיים העצות הנ"ל, אם בשעה שנכנס למקום לא עסקו בלשה"ר יוכל להנצל מאיסור דאורייתא דשמיעת לשה"ר ע"י ג' תנאים: א. יחליט החלטה אמיתית שדבריהם לא מעניין אותו כלל. ב. להחליט שאינו מאמין למה שמספרים. ג. לא יראה שום סימן הסכמה לדבריהם, כמו חיוך או נענוע ראש, שבכך עובר על איסור חנופה.

ואם היה יכול לצאת משם, אין מועיל לו ג' תנאים אלה, ועובר מדרבנן. ואם כבר היו מדברים כשנכנס לשם, אף בג' תנאים אלה עובר מדאורייתא על איסור שמיעת לשה"ר. (קיצור הל לשה"ר פ"ו סעיף וז)

כי עקר התורה הוא הרצון ואי אפשר לזכות לרצון כי אם על ידי אהבה ואהדות פדי להפכל ברצון האהדות יתברך: (לקר"ה ערב, ב)

אם אתה רוצה אין אתה משוגע

בי מימי נעורי זה רבות בשנים.

ועל כן אומר רביז"ל: אם אתה רוצה אין אתה משוגע!

כי באמת בחסדי ה', תמיד נשאר במח האדם כמה ניצוצי שכל שיוכל להיות דבוק בה' גם בשאלו תחיתות, אלא שנה לו להאדם לתת למחשבתו לפרוח מעצמו, ואינו מגלה הרצון החזק ליישר המחשבה, אך התורה היא כמו מקלות, וכאשר אדם חוסף עצמו ללימוד התורה בכל פעם, בבחינת 'משכהו לבית המדרש', ובפרט אם זוכה להכנס לשכל של התורה, אזי התורה מכה אותו, באופן שמתעורר בו רצון אחר הלימוד לתפוס השכל ולצאת מהרוח שטות.

כי חוץ מכך שהתורה מיישבת את לא לעשות נזקים בשכרותו, כמו שפעמים המשוגע אינו מבין מה מדברים עמו שצריך להכותו לכל הפחות שלא זיק. נוסף על כך יש כח בתורה, לעורר רצון שלא להיות משוגע.

ולכן: בכל פעם שרואה האדם שמחשבותיו מתבלבלות, והרוח שטות מתגבר עליו, ירוץ בזריזות לחטוף איזה לימוד בכח, וינסה להבין עוד איזה שכל של תנא או אמורא, או דיבור מצדיקים וכדומה, שאז השכל הקדוש של התורה מכה אותו, ועוד לפני הרפואה השלמה, מתעורר בו הרצון הזה של: אם אתה רוצה אין אתה משוגע!

(ע"פ תו"א, ליקו"ה נטילת ידיים ו - ל"ז)

פעם אחת היה משוגע אחד אצל רביז"ל, ואמר לו למשוגע: 'אם אתה רוצה אין אתה משוגע!' כי גם המשוגע ממש השי"ת משאיר בו כמה ניצוצי שכל, והראיה, שכאשר מכין אותו הוא מוכרח להשליך את השגעון מחמת יראה.

וכמו שרואים גם בשיכור שבהרבה פעמים נשאר אצלו כמה ניצוצי דעת, אלא שהיין בלבב מוחו עד שאין לו הרצון להתחזק להעמיד השכל במקום ישר, להכניסו בתוך גבולות. נח לשיכור לתת למחשבה לפרוח אנה ואנה, לבלבל הרעיונות, ללא שום גבול ומחיצה. ובמציאות כזו כמעט ואי אפשר לעזור לו בשום פעולה חיצונית, כי צריך את הרצון שלו להתחיל לתפוס את המחשבה, לחשוב כראוי בישרות השכל. העצה היחידה היא, ההכאה שמכים אותו, שמהפחד הוא מבין שצריך לקחת אחריות על מעשיו.

ועל כך אמר רביז"ל לאותו משוגע: אם אתה רוצה אין אתה משוגע! אבל כיון שאינו רוצה באמת, על כן הוא משוגע.

זהו הכח הנפלא שיש בתורה, כי האדם החוטא ר"ל נכנס בו רוח שטות, וכאשר התרגל ח"ו בעוונותיו, אזי נתגדל רוח השטות שבו, עד שאינו יכול לחשוב מחשבה נכונה לראות את הבריאה בעיני השכל האמיתי, לזכר עיניו לראות רק את מציאות אלקותו יתברך.

אך תיכף כשהאדם שומע זאת, נופל עליו אוש, וכי איך אצא מהרוח שטות שדבק

הליכות

שיחות ומנהגים

אכילה

בעבודת ה' יתברך, והקרחו משישם פך לחלק מעט יין שרף כדי לקרוב הלבבות. אולם אחר פך התמעטו הלבבות, והדברים של המתקבצים והיין שרף התגבר, ונשאר מכל ההתקבצות רק ענין השתייה. ורבינו הקדוש קץ ומאס במנהג זה, ורצה שאצל אנ"ש יהיה ההתקבצות רק בענין עבודת ה' יתברך:

פעם בקש רבינו הקדוש למוהר"ת ורבי נפתלי ש"בואו אצלו לסעודה, ולפני נטילת ידים מזג להם רבינו מבקבוק קטן פמה טפות בודדות של י"ש בכוס קטנה ומחודדת, ונתנה לפניהם ואמר להם: "נעמט צוביסקלאך" - "קחוי לכם זה המעט". ונעמדו מוהר"ת ורבי נפתלי בתמיחה, כי פמעט אשר לא היה י"ש לקח משישם, וכי איך יספיק לשיניהם זה המעט? והפסיד מוהר"ת בעצמו ואמר: "נו, א קאפאלע איז אויך גוט" - "נו, מעט גם הוא טוב". קש"שמע זאת רבינו נענה ואמר: "ב'ראיפן! יאר א קאפאלע איז גוט!" - "י"ש! רק מעט הוא טוב!": (שיח שרפי קודש)

רבינו הקדוש אמר: "לברר ולקבוק באכל, מה פן וימה לא, זה נקרא תפלות אכילה":

רבינו הקדוש אמר: "זה שהאדם אוכל ממה שאחריו, ולא מהמנהג והמגוש לפניו, גם זה נקרא תפלות אכילה". כי צריך האדם לאכול במתינות ובנחת מהמנהג קרוב וסמוך לו - "עסן נעבן זיך":

רבינו אמר: "מיני ירקות שאפשר לאכלם עם קלפתם, יש להזהר כשמתקלפם, לא לטל קלפתם לגמרי. כי קלפתם היא קלפת נגה, וצריכין לברר ממנו את הטוב":

רבינו אמר פעם: "איני יכול כבר לסבל את הימים טובים שלכם". הינו מה שהיו עושים אנשי שלומונו כל פעם מסבה אחרת:

מוהר"ת אמר: "התקלת ענין שתית יין שרף תהא אצל החסידים התחיל מזה, שראו הצדיקים מתלמידי הבעל שם טוב שטוב להתקבץ יחד ולברר

דרכי נועם

חיפוש אור הצדיק בתורתו הקדושה

ביאורים על תורה כ"ב - התורה הזמנית

ע"פ שיעורי הגה"ח ר' ניסן דוד קיוואק שליט"א

[ד] וְאִי אֶפְשָׁר לָבוֹא לְאֵלֵי הַרוּעִים, שְׁהֵם כְּלָלִיּוֹת שֶׁל הַקְּדוּשָׁה, אֲלָא עַל יְדֵי עֲזוּת, כְּמֵאמֹר רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֵנָם לְבָרְכָה (אבות פ"ק ה:); 'הוֹי עַז פְּנֵמֶר', כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (שמות ט"ו): 'נִהְלַת בְּעֵזָה אֶל נֹהַ קְדֻשָׁה', הִינֵנו, עַל יְדֵי עֲזוּת נִכְנָסִין לְתוֹךְ הַקְּדוּשָׁה. כִּי יֵשׁ רוּעִים שֶׁל הַסְטֵרָא אַחֲרָא, וְהֵם גַּם בֵּין מִפְרָסְמֵי הַדּוֹר, וְכוּפִין אֲנָשִׁים לְתַחֲתוֹת שֶׁעֲבוּדֵיהוּ, וְעַקֵּר מַלְכוּתָם הוּא עַל יְדֵי עֲזוּת, כִּי עֲזוּת מַלְכוּתָא בְּלֵא הִנָּא (פְּנִיחֵי דְרִי"ק.ה.), וְהֵם כְּכֹלְבִים בְּעֲזוּתָם, בְּבַחֲיַת (יִשְׁעִיהוּ נ"ו): 'וְהַכְּלָבִים עָזִי נִפְשׁ הַמָּה רֹעִים', וְהֵן 'פְּנֵי הַדּוֹר כְּפְנֵי הַכְּלָב' (סוֹטָה מ"ט:), וְעַל בֵּין פְּדֵי לְהִנְצֵל מֵהֵם, מִתַּחַת מְשַׁלְתָּם, אִי אֶפְשָׁר רַק עַל יְדֵי עֲזוּת, לְעַמּוֹד נֶגַד עֲזוּתָם; וְאִז: 'נִהְלַת בְּעֵזָה אֶל נֹהַ קְדֻשָׁה', שֶׁנִּכְנָס לְתוֹךְ הַקְּדוּשָׁה; וְכָל הַקּוֹלוֹת הֵן שֶׁל צַעֲקָה, הֵן שֶׁל אֲנָחָה, הֵן קוֹל שׁוֹפָר, הֵן קוֹל זְמֵרָה בְּלֵם הֵם בְּחֵינֵי עֲזוּת, בְּבַחֲיַת (הַהֲלִים ס"ח): 'הֵן יִתֵּן בְּקוֹלוֹ קוֹל עֲזִי'

עזי פנים מרחיקים מהארת השבעה רועים

רבינו ממשיך לבאר שכדי להתקרב אל הרועים דקדושה מוכרחים את העזות דקדושה, כי כנגד הרועים דקדושה יש עזי פנים שהם מצד הסטרא אחרא וכדי להינצל מהם מוכרחים להשתמש בכח העזות דקדושה.

ומתוך כללות המאמר מובן שהעזי פנים הם אלו שמרחיקים מהארת השבעה רועים ומלעיגים על העוסקים בדרכי האהבה והיראה והאמונה בתמימות ופשיטות, כפי מה שמלמדים ומאירים הצדיקים האמיתיים שמאירים את האמונה ע"י הארת השבעה רועים, והעזי פנים שבדור מלעיגים בעיקר על נקודה זו בעצמה, ואי אפשר להינצל מהם כי אם ע"י התחזקות בעזות דקדושה ע"י שיודע שזהו האמת, וא"א לזכות להתקרב לצדיקים ולקבל את הארת השבעה רועים רק ע"י עזות דקדושה.

בושה דסטרא אחרא מביאה לעזות

ומהמשך כללות המאמר מובן, שעזות דקדושה באה מתוך בושת פנים, וזה עצמו הסימן לעזות דקדושה, וכן מתבאר באריכות בדברי מוהר"ת (הלכות ביצים ונשר בחלב הלכה ד), ומבואר שם שזה הן כלפי עזות הגוף, והן כלפי עזי פנים שבדור, וכפי שיתבאר.

כי הסטרא אחרא הופכת את הדברים מהיפך אל היפך, שהגוף מתגבר בעזותו ותאוותיו, עד שהאדם נכשל ונופל מאוד רחמנא ליצלן, ואז כשרוצה להתחזק ולשוב אל ה', בא הבעל דבר ואומר לאדם, הייחבן שאתה תתקרב להשי"ת, הרי אתה יודע בעצמך מה שעשית ומה שנפלת, ואיך אינך מתבייש לעסוק בתורה ובתפילה, ועי"ז נחלש דעתו מלעסוק בתורה ותפילה, עד שנופל יותר ויותר לכל התאוות והעוונות, שהם עצמם עיקר בחינת העזות דסטרא אחרא, נמצא שע"י הבושת דסטרא אחרא נופל האדם לעזות דסטרא אחרא, שנותן לעזות הגוף ותאוותיו להתגבר עליו שהם עיקר העזות.

ובאמת מלבד מה שנופל עי"ז לתאוות שהם בחי' עזות, זה עצמו עזות גדולה לעשות עצמו כמי שלא חטא, וכמו שאדם שחייב לחבירו מעות ואין לו לשלם, אם מחמת הבושה שאין לו ישלם יכפור ויאמר לא לויתי כלל ולא היו דברים מעולם, הרי בוודאי שזה עזות גדולה הרבה יותר, ועל כן כשהאדם נופל מחמת הבושה הזאת להתעלמות מהחטא לגנרי נמצא שמהבושת דסטרא אחרא נפל אל עזות דסטרא אחרא (ממבאר באריכות בדברי מוהר"ת הלכות הלואה הלכה ד).

עזות דקדושה באה מבושה דקדושה

אבל העזות והבושת דקדושה היא להיפך ממש, שמתמש עם הבושה

ה'זהוב' שהכריע את הכף

מקשת אל זלטיפולי. רבינו הקדוש מוהר"ן, שחזה את כל המתרחש הרחק, קידם את פני השליח: "הבא לי רענדל!" (מטבע זהב). האיש הושיט ידו לאמתחתו, הוציא זהוב ומסרו לרבינו. נטל רבינו את הרענדל בכף ידו, החזיק בו לרגע קט, ועל פניו ניכרו אותות אי שביעות רצון: "משקל המטבע איננו שלם!"

מיהר השליח והגיש מטבע אחרת לרבינו, ושוב נשנה הדבר: רבינו בוחן את המטבע ומכריז באוזניו כי משקלו חסר. את כל המטבעות שברשותו בדק רבינו - ואף אחת מהן לא השביעה את רצונו.

יצא השליח את הבית במהירות ורץ אל ביתו של חלפן כספים. כעבור שעה קלה, חזר כשבידו צרור גדול מלא בזהובים... רבינו בחר מבין כולם רענדל אחד, וכשנוכח לראות כי משקלו מלא, פנה אל האיש: "יכול אתה לשוב לביתך, האשה נושעה!"

השליח הסתכל אל השעון התלוי על הקיר, נפרד מרבינו, וחזר לכפר מגוריו. מיד עם שובו, קידם ר' חיים את פניו בשמחה ושח לו, כי לפתע פקחה זוגתו עיניה, וביקשה מעט מים. לאחר ששבה רוחה אליה, סיפרה את שארע עמה:

"לאחר יציאת נשמת, הביאוני בפני בית דין של מעלה. בתווך ניצבו מאזניים גדולות, על כף אחת הונחו כל זכויותי, ועל השנייה - כל עוונותי. לחרדתי, ראיתי את כף העוונות יורדת ומכרעת... פסק דיני יצא למיתה - - - "ואז, פתאום הופיע אברך שתואר פניו כזה וכזה" - כאן נדהם השליח לשמוע את תיאורו המדויק של רבינו - "בידו החזיק רענדל זהב, הוא ניגש אל כף הזכויות, הטיל את המטבע לתוכה - ומיד הכריעה כף זו את רעותה - - - באותו רגע פסקו בבית-דין של מעלה את דיני לחיים!" "מתי ארע הדבר?" בירר השליח, וכששמע את השעה, התמלא התרגשות: "אכן! בדיוק בשעה זו אמר לי רבינו: 'כול אתה לשוב לביתך, האישה נושעה!'"

(ע"פ הספר 'כוכבי אור')

ר' חיים פכר את ידיו באין-אונים. זה שבועות ארוכים שזוגתו מוטלת על ערש דוי. הולכת ודועכת מול עיניו, ואין לאל ידו לעזור לה. סכומי עתק שילם לרופאים ידועי שם. ניסו הללו את כוחם בתרופות שונות שרקחו, אך שום שינוי לא נראה במצב החולה; אדרבה, נראית היא כנר המהבהב את הבהוביו האחרונים בטרם יכבה.

צרתו של ר' חיים לא היתה צרה פרטית; יהודים רבים חרדו יחד עמו לגורל זוגתו הצדקנית ולא חדלו מלהתפלל לרפואתה. אשת חיל היתה,

ה'רענדל' שהכריע את הכף

ונתקיימו בה דברי הפסוק: "כפה פרשה לפני וידיה שלחה לאביון". בעלה ר' חיים, ממונה היה מטעם הפריץ המקומי על גביית דמי החכירה מהיהודים שחכרו את הפונדקים הרבים שבבעלותו.

ברם, בין הפונדקאים היהודים היו לא מעטים, שלא יכלו לעמוד בתשלום, פעמים רבות לא האירה ההצלחה פניה בפונדקיהם וריחפה עליהם אימתו של הפריץ העלול להשליכם לכלא.

ומה היתה עושה אשתו הצדקנית של ר' חיים? ונתנת להם מכספה, כדי שיוכלו לשלם דמי חכירה במועד. ועתה, שוד ושבר. אם תמות חלילה - כיצד יוכלו להמשיך ולעמוד בתשלומים הגבוהים לפריץ?

ופתאום, כמו התעורר אחד הפונדקאים "הלא בזלטיפולי הסמוכה שוכן איש אלוקים, קדוש ונורא, ורבי נחמן שמו. שמע לעצתי", פנה אל ר' חיים, "הזרזו לשלוח לו דמי פדיון-נפש, בצירוף בקשה לרפואה עבור זוגתך!"

הפונדקאי התנדב להיות שליח לדבר מצוה; ולאחר שמסר לו ר' חיים דמי פדיון, יצא כחץ

לחידודא

תשובה לחידה הקודמת:
איזה יסוד חותם מוהר"ת במילים: "וצרינן לחזור זאת היטב"? שכל מה שעובר על האדם נל ימי חייו, הכל בצדק... כי השי"ת שקל בדעתו שזה עיקר בחירתו נשיהיה עשיר, וזה עניית וכו'. עיי"ש. (ליקוטי הלכות, סוף ראש חודש ז)

הזוכה: נחמן בן עזרא, ביתר עילית.
זכה בשובר זיכוי ע"ס 100 ש"ח עבור טיסה לאומן.

אימתי יש עבירה גדולה להיות בעצבות?

לקרימת ד"ב מ"ח

לכבוד מערכת 'עלה לתרופה' ראשית אנצל במה זו להודות לכל מי שמכניס בעולם את ההליכה בתורה הזמנית, ברוך ה' נתרבו ספסלי בי מדרשא, ואנשי שלומינו יושבים חבורות חבורות, לעסוק בתורה הזמנית.

והעיקר, כמו שלמדנו בשבוע זה בדף היומי בליקו"ה (הל' ברכת הודאה ו, ט), לראות ולהפיש בדברי רבינו איך אני מוצא כאן עצה להחיות את נפשי, במקום שבו אני עומד, איך הרב"י מדבר אלי, ונותן לי עצה למצב שלי להתחדש ולהתחזק בעבודת ה', וכלשון מוהר"ת שם: 'יְקַל דְּבַרֵי הַצְדִּיקִים פְּרָט דְּבַרֵי אַדְמוּר ז"ל כְּלָם הֵם עֲצוֹת לְהַחֲיוֹת נַפְשׁוֹתֵינוּ עֲתָה גַם עֲתָה, קָל אֶחָד וְאֶחָד בְּכָל מְקוֹם שֶׁהוּא. וְאִם כֵּן צְרִיכִין לְהַתְבַּוֵּן בְּדַבְרֵי הַצְדִּיקִים לְעֵיל מִהַ עֲצוּתָה אִיךָ יוֹצֵאִין מִיְמֵי הַתְּמוּלוֹת שֶׁהוּא עַל יְדֵי שְׂמִיחָה, אִיךָ נִצְחָה לְשִׂמְחָה עֲתָה בְּגִלּוֹת הַפּוֹר הַזֶּה וְיִתְבַּרְךָ הַעֲצוּבוֹת בְּקִלְיוֹת וּבְפִרְסוּיֹת עַל קָל נַפְשׁ וְנַפְשׁ מִיִּשְׂרָאֵל.' בכל אופן שמעתי מאחד מאנ"ש

דרך ביאור במאמר, להבין מה הצדיק מנסה להאיר לנו, כמו שמבאר שם שעיקר הארת הצדיק הוא הארת שבעה רועים, כלומר את שבע מידות הקדושה הצדיק מאיר לנו הארה של אהבת ה', יראת ה' וכן שאר שבע מידות קדושה.

אבל הדרך לקבל את זה הוא דווקא על ידי הרחמנות על בשר הגוף, 'להראות לו מכל הארה ומכל השגה שהנשמה משגה, שהגוף גם כן ידע מזאת ההשגה, כלומר הרבה פעמים מאיר לאדם איזו השגה, איזה הרגשה של אהבת ה', איזו הרגשה של יראת ה', של דבקות ואמונה, שכל מחשבה והרגשה כזו הוא השגה בהש"ת לפי מדרגתו.

אבל מחמת גסות הגוף הארה זו אינה מאירה אלא לשעתה, בשעה שהאירה לו השגה זו הוא חי חיים של אמונה, אבל מיד כשהיא נשכחת היא נעלמת, כמובא במאמר.

לכן בשעה שהאדם משיג איזו השגה יאיר אותה לגופו ולתוקף גשמייתו, כלומר, אם האירה בלבו

איזה הרגשה של אמונה, של השגחה פרטית וכדו', מיד יתבונן באותם דברים שגופו מתמודד עמם, עם הדאגות והפחדים, עם הלחץ הכספי וכדו', יחשוב מיד שבאמת הש"ת מנהיג אותנו בחן בחסד וברחמים, הוא זן ומפרנס לכל, וכן בכל דבר של גסות הגוף ועביותו, להאיר לו את אותם השגות, שבשעה שהוא משיג אותם הוא יכול להאיר אותם לגופו (מה שאין כן בשעת חושך ונסיון, שקשה מאד לחשוב מחשבות של אמונה והתחזקות אם לא עמל להאיר אות בשעה שהאיר לו).

על ידי זה הוא מאיר לגוף את זכות הנשמה וכך כבר אינו מכביד עליו במחשבות של דאגה וחסרון אמונה, ועוד שגם בשעה שנופל מהאמונה יוכל להתחזק מכח אותם מחשבות של אמונה שכבר האיר בגופו לחזור על ידם להש"ת (כמובא במאמר שני נקודות תועלת אלו).

החותם בברכה נ.ד.

מתחילה, כשהבעל דבר בא להכשיל את האדם ולהפילו, אזי צריך להתחזק מאוד בבושה נוראה לפני ה', כי באמת אפילו בלי שום חטא ופגם צריך תמיד להתבייש לפני הש"ת מעוצם גדולתו, ועל אחת כמה וכמה איך אפשר למרות עיני כבודו ואפילו בפגם קל שבקלים, על אחת כמה וכמה בחטא ממש, ועל כן יתחזק בכל כוחו להתגבר על יצרו.

אבל אם חס ושלום כבר נפל למה שנפל, ועכשיו בא הבעל דבר להפילו יותר ולהחליש דעתו, עכשיו צריך להתחזק בעזות דקדושה שלא ליפול בשום אופן לחלישות הדעת, רק להתגבר בעזות דקדושה ולהתחיל מחדש בעבודת הש"ת, לעשות מה שאפשר לו לעשות לפי מדרגתו שהוא בחי נעשה, ולהתפלל ולהתחנן לפני הש"ת שיקרבהו לעבודתו שהוא בחי נשמע, ואע"פ שזה נראה עזות לבוא להתפלל לפני הש"ת שיקרבהו לעבודתו אחרי שבסמוך עבר מה שעבר, אבל העזות הזאת היא עזות דקדושה, שמוכרחים אותה כדי להתקרב להש"ת, כי אם יפול לחלישות הדעת זהו העזות האמיתית מה שנופל לעזות הגוף ותאוותיו, ומה שמתייאש מעבודת ה', אבל אם יתחיל מחדש בלי להסתכל על כל מה שעבר, אלא להתחיל בכל פעם מחדש ממש להתקרב להש"ת ולהתחנן לפני הש"ת שיקרבהו לעבודתו, זהו עזות שהיא מצד הקדושה שהיא נולדת מהבושה דקדושה, כי מתבייש ליפול לחלישות הדעת ולעזוב את המעט עבודת ה' שכן יכול, כי מבין שזה עצמו הבושה הגדולה ביותר, ועל כן אע"פ שלכבוד ולהתחיל מחדש בעבודת ה' הוא כביכול עזות, אבל לא לעשות זאת הוא יותר עזות, ולכן הבושה האמיתית מכריחה את העזות הזאת, כך שהעזות הזאת היא תולדה של הבושה דקדושה.

כן הוא גם לעניין התגברות העזי פנים שבדור

וכמו"כ לעניין התגברות העזי פנים שבדור שהם מרחיקים את האדם מהצדיקים שהם מאירים את הארת השבעה רועים ומקריבים את האדם להש"ת ומאירים בו את אור האמונה, ועל כן כשיש לאדם בושה דקדושה, שמתבייש מהש"ת, ורוצה להינצל מהתגברות עזות הגוף ותאוותיו, אזי הוא רואה שמוכרחים בשביל זה לקבל את האור והעצות של הצדיקים שמלמדים את האדם את דרכי האמונה בבחינת הארת השבעה רועים, שהם כללות דרכי האהבה והיראה וההתחזקות, שרק עי"ז יכולים להינצל מעזות הגוף, ולכן דייקא מחמת הבושה הזאת שמתבייש מהתגברות עזות הגוף, שעי"ז הוא מבין שהוא מוכרח את ההתקרבות לצדיקים, ממילא יש לו את הכח להתחזק בעזות דקדושה שלא להתבייש מפני העזי פנים המלעיגים על הצדיקים והמתקרבים אליהם, ובפרט על כללות דרכי הארת האמונה של השבעה רועים וכנ"ל, נמצא שעזות זו כנגד העזי פנים, שרשה בבושה דקדושה.

וכמו כן מחמת הבושה שמתבייש ללעוג על הצדיקים, כי יודע בעצמו את שפלות מדרגתו, ועוצם ריחוקו מהמדרגות של הצדיקים, על כן הוא מבין את האמת הפשוטה הזו שבושה וכלימה היא לנסות להלעיג על דרכי הצדיקים שאין לנו שמץ השגה בעוצם מדרגתם וקדושתם, ועל כן הוא כביכול מוכרח להתגבר בעזות פנים כנגד העזי פנים שבדור שמלעיגים על דרכי הצדיקים, מחמת הבושה הזו בעצמה שמבין את עוצם הבושה והכלימה לילך בדרך זו של העזי פנים.

ולעומת זאת כשאין האדם זוהר לבושה דקדושה, אזי נעשה אצלו הכל מהיפך אל היפך, שחזתו להתבייש מהצדיקים והאנשים הכשרים, הוא מתבייש מהעזי פנים שמתבייש לעמוד כנגדם בעוז ובחזוק, ומתבייש במה שילעיגו עליו, ועל כן הוא מתבטל אליהם והולך בדרכיהם שהם דרכי העזות, להלעיג על הצדיקים והאנשים הכשרים שזה תכלית העזות, נמצא שמתוך הבושה דקדושה אחרת נפל אל העזות דסטרא אחרת, כי הכלל שעזות ובושה דקדושה תלויים זה בזה ומביאים זה לזה, וכן להיפך בעזות ובושה שמצד הסטרא אחרת.

ליקוטי מוהר"ן למעשה | תורה כ"ב [ג]

טעם גן עדן

אם הירידה היא תכלית העלייה, למה יש להתעורר לשוב בתשובה?

[א] כל ירידה מביאה לעליה, הוא כלל שאין בו יוצא מן הכלל, כי תמיד בכל מצב, אחר ירידה בא עלייה, אך כל זה הוא דווקא מחמת שהירידה מפריעה לאדם ומעוררת אותו לחזור בתשובה, ומתוך כך מתעורר מחדש לעבודת ה' בהשגה חדשה.

וכמו שאמרו חז"ל, לא היו ראויים ישראל לאותו חטא של חטא העגל אלא בשביל להורות תשובה לרבים, כלומר שכאשר הש"ת רצה ללמד את העם את גדולת רחמנותו, היה צריך להיות להם לפני כן ירידה גדולה כדוגמת החטא הנורא של חטא העגל, ודייקא על ידי זה נתגלה להם דרך התשובה שעל ידי זה זכו להשיג את גדולת רחמנותו של הש"ת במשפטו.

[ב] אבל אם האדם רואה שחטא, והוא נשבר ונחלש בדעתו, ומתרחק מחמת הירידה הרי שהוא עוצר את המהלך באמצע.

וכלשונו של ר' נתן (ליקו"ה ערב ג' אות ד'): "כי אע"פ שעל ידי הירידה וההתרחקות מתגבר הרצון ביותר, היינו רק אם יזכה לזכור

אחזתיו ולא ארפנו

יעקב אבינו בחיר שבאבות, מדרגתו כאדם הראשון לפני החטא (מחשבות חרוץ פ' יח, ד"ה ולענין), יוצא מבית לבן הארמי ובני ביתו עמו, בלילה הוא מעבירם את הנחל ונותר לבדו באישון לילה.

על גדות הנחל ממתין לו שרו של עשיו - מלאך הגדול כשלישו של עולם (מדרש ילמדנו), ומנסה להפילו לבאר שחת - 'ויאבק איש עמו', על צורתו של מלאך זה נחלקו האמוראים במדרש (ילקוט שמעוני בראשית, רמז קלב) רבי שמואל בר נחמן אמר כגוי נדמה לו, ורב שמואל בר אחא אמר כתלמיד חכם נדמה לו.

ויש לפרש כי אלו ואלו דברי אלוקים חיים, כי בתחילה ביקש להפילו ברע גמור, כגוי, וכשראה שאינו יכול לו התחזה לו כתלמיד חכם וביקש לטרדו על ידי שהתלבש במצוות.

כי כן דרכו של שטן בתחילה מבקש להכשילו לאדם ברע גמור, אך כשאינו מצליח בדרך זו הרי הוא מתעטף באיצטלא דרבנן ומערים על האדם, באמרו שלא זו בלבד שאין זו עבירה אלא אדרבה הרי זו מצוה רבה ומצוה בשעתה וכדו', וכן כשחפץ להסירו מדרך הישר ועשיית הטוב הוא מתלבש במידת האמת והענוה לומר לו שאינו ראוי לעבוד את בוראו ולקיים המצוות בדרגה כזו מחמת עכירות דעתו והנהגותיו, וכי"ב.

בעת שהאדם עומד לפני נסיונות מעין אלו אין לו שום דרך להנצל ממכמורת הרע, בכוחו של יצר לבלבל את דעתו עד שאינו חש האין כורך מלתעותיו סביב טרפו, ואין יצבל...

עונג הפרשה

לא אשלחך

וַיֹּאמֶר לֹא אֲשַׁלְּחֶךָּ כִּי אִם בְּרַכְתִּינִי:

מבאר מוהר"ג, בשעת לילה חשוכה יעקב אבינו חוזר ועובר את מעבר יבק כדי להחזיר פכים קטנים שנשמטו בדרכו לארץ ישראל, באותו הזמן מגיח מלאכו של עשיו כח הסטרא אחרא ונלחם עמו, בכח הכישוף הוא מחזיר את כל מה שלקח יעקב אבינו ומחזיר אותו שוב ושוב (ילקוט רמז קלב).

במהלך הלילה נלחם כח הטומאה עם יעקב אבינו, אך אינו יכול לו, קדושתו של יעקב מתגברת ועולה על כל סרך אחיזת היצר והרע, בשעה שרואה שאינו יכול ליעקב "ויכהו בכף ירכו", ודרשו חז"ל 'זה דורו של שמד' (בראשית רבה עז, ג), כלומר כהו באותם דורות חלשים הנקראים עקבתא דמשיחא, שם בסוף הגלות בדור שמתגבר החושך כל כך, שם הכהו וכך הרחיק והפריש אותם מקדושת יעקב אבינו (כמו שפירש"י ססרה העצם מחיבורה לגופו של יעקב).

אך באמת כל כח הסטרא אחרא אינו אלא בשעת לילה וחושך, 'ויהי כי עלה השחר' - בשעת בוקר

את עצת הצדיק לזמנים אלו יסד רבינו הק' בשיחות הר"ן (שיחה קא) "כבר מבואר כמה פעמים שאין צריכין שום חכמות בעבודת הבורא יתברך רק תמימות ופשיטות ואמונה, ואמר שפשיטות הוא גבוה מן הכל".

אין לו לאדם בעבודתו של מקום אלא שלשה דברים אלו - תמימות, פשיטות ואמונה, אלו הם ג' יסודות העבודה ושלשתם כלולים זה בזה, האמונה צריכה להיות בתכלית התמימות ובתכלית הפשיטות, כי רק עי"ז ניתן לשבר את עקמימותו של יצר, הן כשמסיתו לעבירה גמורה והן כשמתלבש בדבר מצוה.

בשעה שהיצר מתלבש בדבר מצוה אין לו שום דרך להנצל מרשתו אלא כשיאחז באמונה פשוטה ותמימה.

וכמו כן בשעת קושיות נבוכות וטמאות, קושיות הבאים מזוהמה שהטיל נחש בחוה אשר עי"ז עיקם וטמטם דעת צאצאיה - כל ברואי עולם, אין לו שום דרך להינצל מהם אלא עי"תמימות ופשיטות.

כי החכם בעיניו מדמה שתעמוד לו חכמתו ויוכל להכנס ולחקור במה שלא הורשה, בדעתו יטעה לומר שחקירות אלו ביאורו לדרכי ישרים אך כ"ז אינו אלא מפיתוי היצר, כי בדרכי החכמות הללו טמונה להט החרב המתהפכת העלולה לגרום לו לאדם שיכנס למבוי סתום, אשר לא יוכל לצאת ממנה. אשר ע"כ הדרך היחידה להנצל מזוהמות החקירות אינו אלא עי"תמימות. יעזרו הש"ת בכח עצת הצדיק 'אמונה אומן', להתחזק בעבודת התמימות 'דלא תתנשי מינן ולא נתנשי מינך לא בעלמא הדין ולא בעלמא דאתי' אכ"ר.

(נערך מתוך שיעור ע"פ הבנת הכותב)

סיפורי צדיקים [א]

האם סיפורים לילדים משפיעים על חינוכם, ואלו סיפורים מן הראוי לספר להם?

רביז"ל העיד על עצמו (שיחות הר"ן קלח), שעיקר ההתעוררות שלו לעבודת ה' היה על ידי סיפורי מעשיות מצדיקים, כי הוא נתגדל בבית הבעש"ט, (אמו מרת פייגא ע"ה קיבלה זאת בירושה), ושם היו מתאספים תלמידי הבעש"ט הקדוש לדבר בגדולתו, ומסיפורים אלו קיבל עיקר ההתעוררות שלו. וכמו שרואים בחוש שסיפורי צדיקים מעוררים את הלב לעבודת ה', ומגדיל השאיפות ומרומם את הדעת לעבודת ה'.

אך צריך לדעת מהי מטרת הסיפורי הצדיקים. מספרים על אמה שסיפרה לבנה הקטן מעשה מהבעש"ט שעשה מופת והוציא את מושקה העני משבי הפריץ העשיר, וכשסיימה, אמר לה בנה בתמימותו, שהוא רוצה להיות פריץ עשיר עם אחוזה ענקית שמטיל את חיתתו על פועליו...

כמה שהדברים נשמעים הלצה, אבל הרבה פעמים טועים אנו באופן בו מספרים את המעשה, המטרה היא לא רק להעסיק את הילד או להרדימו, המטרה בסיפורי מופתים מצדיקים, הוא לעורר אמונה בהשגחה פרטית שהעולם לא מתנהג בדרך הטבע, ויש צדיקים הדבוקים בה' שיש בכוחם לשנות הטבע בכח תפילתם ועבודתם.

יש מעשיות מצדיקים המספרים מעבודתם, יגיעת התורה, מסירות נפש על מצוות, התגברות המידות. מעשיות כאלו מעורר שאיפות ומרומם את המושגים להתעורר לעבודת ה'. ועל כך נייד מאמר נפרד בע"ה. אך במאמר זה נרחיב קצת בענין סיפורי מופתים למעלה מדרך הטבע, מה שקוראים בעולם 'בעל שעמסקע'ס מעשיות', שיש בהם כח עצום לעורר את הלב לעבודת ה', אם יודעים את המטרה.

וכמו שרביז"ל אומר (תורה רל"ד), שצריך לדעת אין לספר מעשיות באופן שירומם את המוחין לגילוי השגחה, ויטהר המחשבה וימתיק דינים. ואם הדבר נכון לאנשים גדולים שכבר נשקעו בעולם והתרגלו לחשוב מחשבות של טבע, על אחת כמה וכמה תינוקות של בית רבן שלא חטאו, שבוודאי כח גדול יש למעשיות אלו לרומם את המחשבה להסתכל על העולם באופן פנימי יותר, על ידי האמונת צדיקים שיוחק בלבותם הצעירים.

אפשר לספר סיפורי צדיקים כמו שילדים אוהבים לקרוא ספרים הלקוחים מעולם הדמיון, על אנשים גיבורים ששום דבר לא יכול לעמוד לפניהם, ובלחיצת כפתור ממצאיים מכשירים מהחלל החיצון וכדומה. אך אפשר לספר המעשה מתוך אמונת צדיקים, שמשמעותו אמונה בצדיקים הדבוקים בהש"ת, עוסקים בתורתו יומם ולילה במסירות נפש, עד שהשיגו את הסודות שיש בעולם, ועי"ז יש לאותם הצדיקים כח להדבק בהש"ת ולעשות ניסים ומופתים.

מעשה כזה מרומם את הילד למקום אחר לגמרי, זה לא מעשה לחיקוי, זה מעשה שמטרה את מחשבתו להתחיל לראות את העולם בעיניים של אמונה, להתייחס לתורה כדבר קדוש מלא סוד, לראות את השבת כדבר מרומם מעבר להלכה, להאמין שיש עולמות עליונים המושפעים ממעשי התחתונים וכו', כל השאיפות שלו לעבודת ה' מקבלות הסתכלות פנימית ועמוקה יותר.

בנפשונו ובנשמתנו: בימים ראשון ושני, י"ז-י"ח כסליו, מתייצבים כלנו עבור כוללי האברכים ד"ק ברסלב הר יונה המתקיימים בציון רבי יהודה הנשיא, ולוקחים חלק במגבית ההמונים ('מצ'ינג') להצלחתם - הצלחתנו. 0799694155. ניתן לתרום גם בעמדות 'נדרים פלוס': 'מוסדות רבי יהודה הנשיא בצ'פורי'.

לקראת ימי החנוכה הבעל"ט, הופיע הספר היקר 'אוסף אמרים' לחג החנוכה, בו אסופים שיעורי טל תחיה מאת הרה"ח ר' יעקב מאיר שטענר שליט"א. להשיג בנקודות ההפצה בריכוזי חסידי ברסלב, ובחנויות הספרים המובחרות.

חדש! 'ליקוטי מוהר"ן המבואר והמפורש' מבית 'ליקוטי מוהר"ן מתיבתא', במהדורה מיוחדת ג' כרכים, הכולל ביאור פשוט עם מדור עיונים, ומיועד הן למתחילים והן למעיינים. הוצאת 'נקודה טובה': 0529530053.

הודעת מערכת: אחר פניות רבות למערכת, אנו מודיעים קבל עם ועדה כי יש רשות לכל המעוניין לזכות את הרבים - להדפיס את הגליון ולהפיצו בכל מקום שיחפוץ בכל ברחבי העולם. אדרבה, זכות היא זו שתעמוד לו לעד. ניתן להשיג את הגליון באופן אלקטרוני המוכן להדפסה: באופן מקוון באוסף עלונים 'דרשו', בתפוצת הדוא"ל הקבועה של מערכת הגליון אחר שליחת בקשת הצטרפות, ובתפוצת 'ברסלב גלובל'.

י"ל ע"י מנון עלה לתרופה
בבל עניין או להצטרפות למנויים בדוא"ל:
A028080148@GMAIL.COM
מקס או הודעה קולית: 02-8080148
במקרים מיוחדים:
054-8591148 | 053-3175211
המערסות נסגרת מידי יום ראשון בשעה 19:00

חיזוק השבועי

ועל בן אָמֵר לוֹ יַעֲקֹב (לשון של עשו) לֹא אֲשַׁלְחֶנּוּ
וְכוּ, כִּי אֲתָה רֹצֵחַ לְעֹלֹת לְמַעַלְהָ וְלוֹמֵר שֶׁשׁ
שִׂידָה שְׂהוּא בְּחֵינֵת שְׂמֻחָה, וּבְכַאֵן בְּזֶה הַעוֹלָם
אֲתָה רֹצֵחַ לְהַפִּיל אֶת בְּנֵי בְּעֵצְבוֹת, וּבְרַאֲוֶה
שְׂעֵלָה הַשְּׁחָר וְהֵם מְהַגְבְּרִים בְּשִׂמְחַת הַמַּצּוֹת
אֲתָה רֹצֵחַ לְיַכֵּךְ מִהֵם! לֹא בֵן הַדָּרֶךְ כִּי אֲנִי
הַתּוֹסֵפֶה בְּעַל כְּרִחָה וְאֲנִי מִיִּיחָה כִּי אִם בְּרַחֲמֵי
- שְׂהוּא בְּחֵינֵת שְׂמֻחָה... כִּי אֲנִי רֹצֵחַ לְתַפֵּס
אוֹתָהּ בְּעַל כְּרִחָה לְהַפִּיךְ אוֹתָהּ לְשִׂמְחָה בְּחֵינֵת
בְּרַכָּה שְׂאֲתָה בְּעֵצְמָה תִּשְׂמַחֲנֵנוּ, שְׂהוּוּ בְּחֵינֵת
שְׂשׁוֹן וְשְׂמֻחָה יִשְׂיֵגוּ - וְנָסוּ יַגִּזוּ וְאָנְחָה:
(ליקוטי הלכות, ברכת הדיאה ו, ב)
(הגר"ש"א שם. חו"ש עמוד קי בשעה"צ תז).

יהלום
בי עקר השמחה שהוא החיות - הוא
על ידי נקדת האמת שפלב איש
הישדאלי, שנפשו יודעת מאד קדשת
אמונת ישדאל, שזה כל שמחתנו:
(שם ע"ש)

לכן חובה על כל מי שרוצה לשרר תאוות אכילה, ללמוד בספרי הצדיקים ובעיקר בספרי רביז"ל ללמוד את כל הנושא מעיקרו. נוטים אנו לקבל השגות בעבודת ה' על ידי סיפורים ומעשיות מצדיקים, ומנסים אנו לחקות את מעשיהם, או שמלכתחילה מתייאשים.

ואמנם יש לקבל השראה של מסירות נפש ויגיעה מסיפורי הצדיקים, אך אי אפשר ללמוד מהם רק את המעשים והפעולות בהם נקטו, בלי ללמוד את המהות הפנימית וכוונת מחשבתם שהיה במעשיהם, ולכן חשוב בכל נושא בעבודת ה', ללמוד את הנושא מתוך הספר. כי ודאי שהצדיקים מיעטו מאוד באכילתם, ואת זאת מספרים לנו, אך יחד עם זאת היה להם עבודה פנימית של חיפוש אחר משהו גבוה יותר.

ואם נחפש את אותה המטרה שהם חיפשו בשברם את תאוות אכילה, נוכל גם אנו לפי מדרגתנו לחפש את אותה המטרה, וממילא גם בחלק המעשי יהיה לנו קל יותר להתחיל בפועל בשיבור התאוה כל אחד לפי מדרגתו.

איך מתחילים לעבוד על תאוות אכילה, לשרר התאוה ולמעט באכילה?

כמו בכל מלחמה יש ללמוד לפני המלחמה את מהות המלחמה, מי הוא האויב, מה מטרת המלחמה, מה נקרא נצחון בסוג מלחמה זו, כי לא כל מה שהעולם קורא לו נצחון נקרא בשם נצחון, בכל מלחמה יש מטרה אחרת שהיא נקראת בשם 'נצחון', וכך גם נוכל למצוא עצות לנצח באותה המלחמה.

אם המטרה שלנו בשיבור תאוות אכילה הוא להגיע למצב שלא נאכל ולא נהנה מאוכל, האם גוי שממעט באכילה נקרא אחד ששייבר תאוות אכילה? אם אחד ממעט באכילתו לצרכי רפואתו, נקרא בשם 'שיבור תאוות אכילה'? האם המציאות הזו שטבע הגוף להנות מאכילה נקראת 'בעיה', האם יש לנו ענין לקלקל את חושי הטעם, עד שנטעם טעם עפר באכילה?! אם בתקופת הקורונה איבד אחד את חוש הטעם והריח, האם אין לו כבר מה לעשות בענין קדושת אכילה?!

מאת הרה"ג ר' שמעון אנשין שליט"א / מ"צ דביהכ"ס נחלת חן

הלכה פסוקה

העברת עציץ ממקום למקום בשמיטה

(ד) עציץ נקוב העומד על הרצפה ומתחתיו יש תחתית מפלסטיק, ורוצים להוציא את התחתית שמתחת לעציץ. או שהיה עומד כך על השולחן או מתקן כל שהוא, ורוצים להניחו כך בלי תחתית העלתית - מותר להעבירו כמות שהוא לכל מקום אחר בבית (כי לא נעשה כלום בה). וזאת אפילו כשהענפים בולטים מהעציץ ורואים פני הרצפה (כנלע"ד כמו שנתבאר לעיל). ומותר לעשות כן אפילו אם במקום השני יהיה תועלת לצמח, כגון למקום מואר יותר או מוצל יותר, או מחמה לצל או מהצל לחמה (הגר"ש"א והגר"ש"א במשפ"א הערה 63 83).

היכן הוא עומד ולאיהז מקום רוצים להעבירו, וכדלהלן:

(א) עציץ שאינו נקוב העומד על הרצפה בבית, או עציץ נקוב העומד על תחתית מפלסטיק ומעבירים אותו עם התחתית - מותר להעבירו כמות שהוא לכל מקום אחר בבית (כי לא נעשה כלום בה). וזאת אפילו כשהענפים בולטים מהעציץ ורואים פני הרצפה (כנלע"ד כמו שנתבאר לעיל). ומותר לעשות כן אפילו אם במקום השני יהיה תועלת לצמח, כגון למקום מואר יותר או מוצל יותר, או מחמה לצל או מהצל לחמה (הגר"ש"א והגר"ש"א במשפ"א הערה 63 83).

א. עציץ הנמצא בבית שרוצים להעבירו: על הקרקע שבחצר/גינה. למרפסת פתוחה בלי גג. על החלון או על גדר המרפסת באופן שהענפים יהיו תחת כיפת השמים - אזי אם הכוונה לתועלת הצמח, אסור לעשות כן, כיון שנחשב כדריעה.

ואם אין כוונה לזה אלא למטרה אחרת וניכר הדבר שאכן הוא בגלל זה ולא לתועלת הצמח - לכתחילה אין לעשות כן (כי יש אסורים: החו"א כב א. הגרי"ש"א בהליכות שדה 84, 48-58. חוט שני א ו עמוד קי. קובץ מבית לוי עמוד ג). אך אם יש צורך לזה המיקל יש לו על מי לסמוך (כי יש מתיירים: ספר השמיטה ג א טעמים ו-ח. מנחת שלמה מא א, ג, וכן נראה בשו"ת הר צבי א ריא). בפרט אם העציץ אינו נקוב או שמעמידים אותו על תחתית מפלסטיק וכדומה (ואה בשלחן שלמה עמוד צו). אך אם מעבירים אותו על אדמה ויש בו נקב, יש לעשות כן רק לזמן קצר באופן שלא יספיקו לצאת שורשים מהעציץ וישתורשו בקרקע (משפטי ארץ בהערה 83 מהגר"ש"א).

ב. העברת עציץ מהחנות לבית או מבית לבית - ו"א שצריך לטעפו היטב בניילון וכדומה, או להשגיח שכל הזמן יהיה מתחתיו איזה דבר המפסיק בינו לקרקע. ובהגיעו לבית, צריך להמשיך את מצבו כאינו נקוב (הגר"ש"א חו"ש שם. קמ"ב"ל שם. משפ"א יג. ובמסורת השביעית ד הערה 23, שכ"ד החו"א). אמנם דעת הגר"ש"א שמוותר להעבירו בלי שום דבר.

ג. עציץ הנמצא בבית ורוצים להעבירו ממקום למקום בבית עצמו, יש חילוק

(ב) עציץ נקוב העומד על גבי תחתית מפלסטיק וכדומה על הרצפה בבית, ובכדי להעבירו למקום אחר צריכים להפרידו מהתחתית ואחר כך יעמידוהו שוב על התחתית. או עציץ נקוב העומד על השולחן ורוצים להעבירו לשולחן אחר בבית - מותר לעשות כן, למרות שבזמן ההעברה לא היה תחתיו דבר המפסיק בינו לרצפה (משפ"א ח יא מהגר"ש"א והגר"ש"א, כיון שנעשה דרך העברה בעלמא. וכ"ש להמנח"ש). וכן מותר לגרור עציץ הנקוב ממקום למקום בבית (חו"ש א ו עמוד קיב. שמיטת קרקעות יד כב).

(ג) עציץ נקוב העומד כך על הרצפה, שרוצים להעבירו למקום אחר בבית על הרצפה, והכוונה היא לטובת הצמח כגון מחמה לצל או מצל לחמה, אבל לא לשם הגברת היניקה מהקרקע - דעת הגר"ש"א שמוותר לעשות כן בכל סוגי המרצפות ובכל הקומות (משפ"א 83 83).

(ה) עציץ נקוב או אינו נקוב והענפים בולטים מחוץ לעציץ ורואים פני הרצפה - יש להסתפק אם מותר לאסוף את הענפים לתוך העציץ (ואה בשמ"ק יד הערה כב, דלא כמשפטי ארץ ח).

(ו) מותר להכניס תחתית תחת 'עציץ נקוב' המונח על הרצפה, או להניחו על השולחן (ואין לומר שהוא מקציה. קמ"ב"ל שם. משפ"א הערה 92. משמ"ד ה יא).